

PM 2008:15 RIV (Dnr 322-2005/2007)

Västboda skola

Svar på skrivelse från Carin Jämtin (s)

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som svar på skrivelsen från Carin Jämtin (s) återopas denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Lotta Edholm anför följande.

Ärendet

Med anledning av beslut om Västbodaskolans avveckling föreslår Carin Jämtin (s) i en skrivelse den 16 maj 2007 att kommunstyrelsen uppdrar till stadsledningskontoret att utarbeta förslag på riktlinjer om demokrati och processen för hur beslut av denna betydelse bör hanteras. Därför föreslår hon att stadsledningskontoret ska utreda de ekonomiska konsekvenserna för staden av det beslut Farsta stadsdelsnämnd fattat respektive det av oppositionen föreslagna, hur begäran om avknoppning samt utmaning ska hanteras i denna och liknande situationer samt hur kommunstyrelsen ska kunna stoppa genomförandet av nedläggning tills ovan begärda utredningar är genomförda.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret anser att en effektiv lokalanvändning är angelägen för en ekonomi i balans och därmed ett förbättrat utrymme för själva skolverksamheten. Vad det gäller avknoppning och utmaningsrätt kan det konstateras, i likhet med Farsta stadsdelsnämnd, att möjlighet alltid finns att ansöka om enskilt driven skolverksamhet och få frågan behandlad i berörd nämnd.

Utbildningsnämnden anser att det inte finns behov av att uppdra åt stadsledningskontoret att utarbeta riktlinjer för "demokratin och processen". Nämnden gör även bedömningen att skrivelsens förslag inte kan bära den merkostnad det innebär att ställa om delar av Kvickentorpsskolan till kontor.

Mina synpunkter

Farsta stadsdelsnämnd fattade den 26 april 2007 beslut om att avveckla Västbodaskolan. Bakgrunden till beslutet är ett svikande elevunderlag. Skollokalsutnyttjandet ser mycket olika ut i Stockholm. I vissa delar av staden råder platsbrist, medan det i Farsta finns ett stort överskott. Farsta är en av de stadsdelar med störst överkapacitet. Inför läsåret 06/07 beräknades stadsdelen ha en överkapacitet motsvarande cirka 940 elevplatser.

I en skrivelse till kommunstyrelsen anser Carin Jämtin att andra alternativ måste utredas, att riktlinjer för processer av det här slaget måste tas fram, och att beslutet om nedläggning stoppas till dess att nämnda utredningar är genomförda.

På lång sikt är det viktigt med en effektiv lokalanvändning. Kvickentorpsskolan har fått 200 nya elever från Hästhags- och Västbodaskolan. Skolan har idag ca 520 elever och är ekonomiskt bärkraftig. Höstens skolval i området visade att elevernas valmönster i området motsvarade mönstren för staden som helhet.

Utbildningsförvaltningen har ett stort ansvar att tillsammans med föräldrar och personal vid skolorna följa upp utvecklingen i området och vidta anpassning av de mottagande skolorna.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Som svar på skrivelsen från Carin Jämtin (s) återopas denna promemoria.

Stockholm den 20 december 2007

LOTTA EDHOLM

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Skrivelse från Carin Jämtin (s) om Västboda skola

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Carin Jämtin* (s), enligt följande.

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

1. Delvis godkänna föredragande borgarrådets förslag till beslut
2. Därutöver anför följande.

Det är ytterst viktigt att det finns centrala riktlinjer för hur demokrati och processer i samband med betydande ärenden liknande nedläggningen av Västbodaskolan ska hanteras, så att trygghet och likställighet uppnås i staden. En skola ska inte kunna läggas ned med några veckors varsel såsom skedde när Farsta stadsdelsnämnd fattade beslutet. Om den politiska viljan saknas räcker det uppenbarligen inte med stadsdelsnämndens öppna sammanträden, lokala råd och fackliga rättigheter som stadsledningskontoret hävdar i sitt yttrande.

Även vid avknoppningar är det av största vikt att såväl föräldrar, elever och personal ges en möjlighet att få neutral information och delta med synpunkter innan beslut fattas. Riktlinjer för hur detta ska fungera bör därför fastställas centralt.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Roger Mogert, Tomas Rudin, Teres Lindberg, och Malte Sigemalm* (alla s), *Stefan Nilsson* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till reservationen av (s) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Med anledning av beslut om Västbodaskolans avveckling föreslår Carin Jämtin (s) att kommunstyrelsen uppdrar till stadsledningskontoret att utarbeta förslag på riktlinjer om demokrati och processen för hur beslut av denna betydelse bör hanteras. Därför föreslår hon att stadsledningskontoret ska utreda de ekonomiska konsekvenserna för staden av det beslut Farsta stadsdelsnämnd fattat respektive det av oppositionen föreslagna, hur begäran om avknoppning samt utmaning ska hanteras i denna och liknande situationer samt hur kommunstyrelsen ska kunna stoppa genomförandet av nedläggning tills ovan begärda utredningar är genomförda.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 30 augusti 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsnämnden är ytterst ansvarig för sin ekonomi och budget. Det innebär bland annat att skollokaler måste planeras utifrån utvecklingen av antalet elever. Enligt stadsledningskontoret är en effektiv lokalanvändning angelägen för att nämnder och staden ska ha en ekonomi i balans och därmed förbättra utrymmet för själva skolverksamheten.

Solving Bohlin & Strömberg har av staden fått i uppdrag att göra en genomlysning av stadens skollokaler. Samtliga grundskoleenheter har kartlagts utifrån förväntad elevantalsutveckling, ny-, om- och tillbyggnader och det framtida lokalbehovet liksom möjligheter till effektiviseringar. I rapporten från april 2007 redovisas att Farsta stadsdelsområde har för många skolor i förhållande till elevantalsutvecklingen. En överkapacitet motsvarande cirka 940 elevplatser beräknades för år 2006 och för år 2015 till cirka 815 elevplatser.

I stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande redovisas att driftskostnaden för Västbodaskolan är 4,7 mnkr. Skolan har dessutom ett behov av investeringar i kök och matsal om minst 8 mnkr. I tjänsteutlåtande beskrivs hur samarbetet mellan de berörda skolenheterna ska utvecklas så att elevernas övergång mellan skolorna blir naturlig och smidig. Ett antal grupper med representation från skolorna, vårdnadshavare och elever har bjudits in för att delta i arbetsgrupper för att bland annat säkra skolvägar och skolbarnsomsorgen. Stadsdelsområdets rektorer har även fått ett särskilt uppdrag i syfte att skapa goda förutsättningar så att elever och föräldrar fått möjlighet att under vårterminen 2007 besöka och bekanta sig med sin nya skola.

Enligt stadens policy för upphandling och konkurrens ska staden aktivt stödja anställda som önskar avknoppa verksamhet. För att berörd nämnd ska behandla ansökan om avknoppning ska Skolverket ha gett tillstånd till enskilt driven skolverksamhet. Stadsledningskontoret anser att frågan om avknoppning och utmaningsrätt har behandlats av stadsdelsnämnden.

Ett av målen med stadsdelsnämndsreformen var att utveckla demokratin och inflytandet. Stadsdelsnämndens sammanträden är öppna för alla som vill komma och lyssna. Därutöver finns lokala råd och styrelser på skolor och representation för de fackliga organisationerna som deltar i beredningsprocessen med möjlighet lämna egna synpunkter på det beslutsunderlag som förvaltningen överlämnar till stadsdelsnämnden. Stadsledningskontoret finner därför inte anledning till att utarbeta nya regler för beslutordningen i stadens nämnder i förhållande till kommunstyrelsens överordnande funktion.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 13 december 2007 att som svar på skrivelsen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Maria Hassan m fl (s), Per Olsson (mp) och Susanna Brolin (v), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 20 november 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Farstas överkapacitet beräknades 2006 till ca 940 elevplatser. Den genomsnittliga ytan per elev var näst högst i staden. Utbildningsförvaltningen delade därför stadsdelens bedömning att det förelåg behov av att skyndsamt vidta åtgärder. Initialt förelåg två alternativ. Alternativet att flytta till Farsta gymnasium skulle i praktiken resultera i en omedelbar avveckling av gymnasieskolan. Det alternativa förslag som redovisas i skrivelsen förutsätter att stadsdelsförvaltningen avvecklar administrativa lokaler och att delar av Kvickentorpsskolan kontoriseras.

Utbildningsförvaltningens målsättning är att avvecklingsbeslut ska tas med framförhållning och att tillfälle för diskussion ska finnas innan utbildningsnämnden föreläggs förslag till beslut. Det finns däremot alltid en risk att utredningsprocessen drar ut på tiden. I slutändan kan det begränsa tiden för en demokratisk process. För att begränsa konsekvenserna är det viktigt att förvaltningen regelbundet kommunicerar såväl olika utredningsskeden som tidsplan. Utbildningsförvaltningen anser däremot inte att det finns behov att uppdraga åt stadsledningskontoret att utarbeta riktlinjer om ”demokratien och processen”. Generella riktlinjer riskerar att bli alltför allmänna. Förvaltningen välkomnar däremot i den mån riktlinjer kan ges i enskilda ärenden.

Inom ramen för pågående lokalöversyn har utbildningsförvaltningen till viss del undersökt konsekvenserna av Västbodaskolans avveckling. Kvickentorpsskolan har fått 200 nya elever från Hästhags- och Västbodaskolans skolår 4-6. Totalt har skolan nu 520 elever och är ekonomiskt bärkraftig.

Läsåret 06/07 valde 80 procent av eleverna i upptagningsområdet Västbodaskolan, vilket är en vanlig andel i villa- och radhusområden. September 2007 valde ca 50 procent av eleverna i området de nya anvisade skolorna, ytterligare 30 procent har valt kommunala och fristående skolor i närområdet. Totalt 16 procent har valt fristående skolor. Valen motsvarar därmed genomsnittet i staden.

Totalt beräknas Västbodaskolan innebära en besparing om ca 5 mnkr per år. Om det förslag som redovisas i skrivelsen ska vara ekonomiskt jämförbart så förutsätter det dels avveckling av administrativa lokaler med en årlig hyra om 5 mnkr plus hyrespåslag för ombyggnation av Kvickentorpsskolan, samt att ombyggnadskostnaden för Farsta gymnasium inte överstiger ombyggnadskostnaden vid Kvickentorpsskolan och Hästhagsskolan. Utbildningsförvaltningen gör bedömningen att skrivelsens förslag inte kan bära den merkostnad det innebär att ställa om delar av Kvickentorpsskolan till kontor.

Det är inte heller generellt möjligt att begränsa beslutstillfällena i sådan utsträckning så att avknoppning av verksamhet kan ersätta avveckling. Frågeställningar kring avknoppning respektive utmaningsrätt belyses vidare i förvaltningens förslag till verksamhetsplan för 2008.

RESERVATIONER M.M.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Maria Hassan m fl (s), Per Olsson (mp) och Susanna Brolin (v) enligt följande

att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
att därutöver anföras följande

Vi tycker, i motsats till förvaltningen, att det är ytterst viktigt att det finns centrala riktlinjer för hur demokrati och processer i samband med betydande ärenden liknande Västboda ska hanteras. Vid avknoppningar är det t ex av största vikt att såväl föräldrar, elever och personal ges en möjlighet att delta med synpunkter innan beslut fattas. Riktlinjer för hur detta ska fungera bör därför fastställas centralt